

Art. 3. (1) Egzekucja wynagrodzenia gotówkowego za zniesienie służebności, wszczęta na podstawie tytułów wykonawczych, uzyskanych przeciwko właścicielowi dziedziny służebnej, podlega zawieszeniu w razie przedstawienia zaświadczenia przewodniczącego okręgowej komisji ziemskiej, stwierdzającego, że osoby uprawnione wystąpiły z wnioskiem o wydanie orzeczenia na podstawie zdania drugiego cz. 1 art. 43 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 74) lub art. 2 ustawy niniejszej. Postępowanie egzekucyjne może być podjęte, jeżeli orzeczenie okręgowej komisji ziemskiej, załatwiającej wniosek ten odmownie, stanie się wykonalne; jeżeli orzeczenie, załatwiającej wniosek przychylnie, stanie się wykonalne, orzeczenie, zatwierdzające projekt, który wyznacza wynagrodzenie za zniesienie służebności w gotówiznie, traci moc w części, unormowanej nowym orzeczeniem, a postępowanie egzekucyjne umarza się.

(2) Na podstawie wymienionego w cz. 1 zaświadczenia przewodniczącego okręgowej komisji ziemskiej sądy wstrzymają udzielenie klauzul wykonalności określonym w cz. 1 tytułom egzekucyjnym.

Art. 4. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 14 dni po ogłoszeniu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Sew. Ludkiewicz

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

252.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 28 marca 1933 r.

o zmianie ustawy z 23 marca 1929 r. o uregulowaniu stanu hipotecznego nieruchomości, oddanych w toku parcelacji w posiadanie nabywców na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego.

Art. 1. W ustawie z dnia 23 marca 1929 r. o uregulowaniu stanu hipotecznego nieruchomości, oddanych w toku parcelacji w posiadanie nabywców na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 276), w brzmieniu, ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu własności władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622), wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 1 w cz. 1 wyrazy: „przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wy-

konaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1), t. j. 9 stycznia 1926 r.” zastępuje się wyrazami: „przed 1 stycznia 1933 r.”; na końcu tegoż art. 1 wstawia się nową trzecią część o brzmieniu następującem:

„3. Jeżeli do nieruchomości, objętej parcelacją, zastosowane zostały przepisy, wymienione w cz. 2, to oparte na tych postanowieniach postępowanie ulega zawieszeniu w razie wszczęcia postępowania, przewidzianego w ustawie niniejszej. Postępowanie zawieszony ulega umorzeniu po uprawomocnieniu się postanowienia sądu, uwzględniającego wniosek okręgowego urzędu ziemskiego (art. 2). W razie wydania przez sąd postanowienia, pozostawiającego wniosek ten bez uwzględnienia, zawieszony postępowanie może być wznowione.”;

2) w art. 2 wstawia się jako cz. 2 postanowienie następujące:

„2. Okręgowy urząd ziemski mocen jest odmówić żądaniu stron zainteresowanych wszczęcia postępowania (cz. 1) tylko w przypadkach:

a) gdy projekt parcelacji nie został jeszcze zatwierdzony, a stan posiadania nie jest zgodny z zasadami ustawy o wykonaniu reformy rolnej, lub gdy stan posiadania nie odpowiada prawomocnie zatwierdzonemu projektowi parcelacji i wykazowi nabywców;

b) gdy do danej nieruchomości zostało zastosowane wykończenie parcelacji lub przymusowy wykup w trybie przepisów, wymienionych w cz. 2 art. 1.”;

3) art. 4 otrzymuje brzmienie następujące:

„1) Przepisy cz. 1 kodeksu postępowania cywilnego oraz przepisy, wprowadzające ten kodeks, stosuje się odpowiednio, jeżeli ustawa niniejsza nie przepisuje odmiennego trybu, jednakże przepisów o obowiązkowym zastępstwie adwokackim w sądzie okręgowym nie stosuje się.

2) Doręczanie wszelkich wezwań i zawiadomień w postępowaniu, przewidzianem w ustawie niniejszej, dokonywane będzie w miejscu rzeczywistego zamieszkania. W przypadkach, w których kodeks postępowania cywilnego przewiduje doręczenie przez obwieszczenie publiczne, doręczenia będą uskuteczniane przez ogłoszenie w urzędzie gminnym na przeciąg dwóch tygodni.”;

4) w art. 5 cz. 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„2. Wniosek należy złożyć do sądu wraz z taką ilością odpisów, jaka jest niezbędna do doręczenia osobom interesowanym (cz. 2 art. 10) z tem, że posiadaczom nieruchomości odpis doręczony będzie zbiorowo w jednym egzemplarzu przez złożenie w urzędzie gminnym, właściwym dla parcelowanej nieruchomości.”;

5) cz. 3 art. 6 otrzymuje następujące brzmienie: „Na postanowienie sądu co do własności niema zażalenia.”;

6) w art. 9 w cz. 1 skreśla się wyrazy: „podatków i opłat skarbowych”; cz. 2 tegoż art. 9 skreśla się;

7) w art. 10 w cz. 1 wyrazy: „w czasie nie dłuższym niż 6 tygodni” zastępuje się wyrazami: „w czasie jak najkrótszym, poza zwykłą kolejnością”

spraw"; p. e) cz. 2 tegoż art. 10 otrzymuje brzmienie: „e) właściwy urząd skarbowy”;

8) w art. 11 skreśla się cz. 1;

9) w art. 14 w cz. 1 skreśla się wyraz „rzeczywiste”, a w końcu tej części dodaje się drugie zdanie o brzmieniu następującem:

„Wykaz kosztów zestawiony będzie, jeżeli chodzi o koszty niezbędnych czynności pomiarowych, według wydatków rzeczywistych, natomiast inne wydatki obliczone będą według stawek ryczałtowych, które ustalać będzie w drodze rozporządzeń Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.”;

10) w art. 16 dodaje się nowe dwie części o brzmieniu następującem:

„3. Jeżeli nie nastąpi bezcieńzarowe wydzielenie nieruchomości, sędzia hipoteczny dokona podziału i segregacji praw rzeczowych pomiędzy posiadłość szczepową i nieruchomości wydzielone. Projekt podziału i segregacji sporządzi okręgowy urząd ziemski. Instytucje kredytu długoterminowego obowiązane są na żądanie okręgowego urzędu ziemskiego złożyć mu w ciągu jednego miesiąca własny projekt takiego podziału i segregacji pożyczek, ciążących na nieruchomości parcelowanej. W razie niezłożenia projektu w tym terminie przez instytucję, projekt sporządzi okręgowy urząd ziemski z uwzględnieniem zasad statutu danej instytucji.

4. W celu zastosowania postanowień cz. 3 ciężary, których wartość nie jest ujawniona w księdze gruntowej, będą przez sąd oszacowane według zasad, ustalonych w rozporządzeniach Ministra Sprawiedliwości, wydawanych na podstawie art. IX pkt. 1 i 6 przepisów, wprowadzających prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 93, poz. 804).”;

11) art. 21 otrzymuje brzmienie następujące:

„1) Na wniosek właściciela lub nabywcy sędzia hipoteczny ustali i w razie potrzeby przerechuje według zasad rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerechowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 30, poz. 213) nie spłaconą część ceny kupna wraz z nieprzedawnionymi odsetkami, licząc je od dnia płatności, nie wcześniej jednak niż od dnia objęcia przez nabywcę nieruchomości w posiadanie. Odsetki te winny być ustalone w wysokości, przewidzianej w umowie, jednakże jeżeli umowne odsetki przekraczają 3 w stosunku rocznym, to mogą być przez sędziego hipotecznego obniżone do tej normy stosownie do zdolności płatniczej i możliwości gospodarczych dłużnika. W przypadku, gdy odsetki nie zostały przewidziane w umowie, sędzia ustali je na 3% w stosunku rocznym.

2) Na poczet niespłaconej części ceny kupna i określonych w cz. 1 odsetek sędzia, bez względu na postanowienia umów, zawartych przez strony, zarachuje przypadające na daną działkę w wyniku podziału i segregacji (cz. 3 art. 16) prawa rzeczowe i inne ciężary, z wyjątkiem prawa zastawu dla wierzycieli kaucyjnych, przenosząc zarazem obowiązek osobisty spłacenia zarachowanych praw rzeczowych i ciężarów ze sprzedawcy na nabywcę działki.

3) Sędzia może rozłożyć nabywcy pozostałą do zapłaty część ceny kupna na raty na taki okres czasu, aby przy oprocentowaniu, określonym w cz. 1,

spłata rocznej raty nie była rujnująca dla gospodarstwa dłużnika.

Wysokość rocznej raty bez oprocentowania nie może być mniejsza od 5% pierwotnej ceny kupna. Ponadto sędzia może odroczyć termin rozpoczęcia spłaty na okres czasu nie dłuższy niż lat 3. Rozłożenie reszty ceny kupna na raty i odroczenie terminu rozpoczęcia spłat nie może jednak nastąpić w sposób odmienny niż ustalony w umowie między właścicielem a nabywcą lub ich prawnymi poprzednikami, jeżeli umowa taka została zawarta po dniu 30 marca 1932 r.

4) Dla pozostałej do zapłaty części ceny kupna wraz z odsetkami sędzia zarządzi wpis prawa zastawu na karcie ciężarów nowego wykazu hipotecznego dla wydzielonej nieruchomości z pierwszeństwem po prawach rzeczowych i ciężarach, przeniesionych z posiadłości szczepowej, z tem jednak, że część sumy, dla której ustanowiono prawo zastawu, odpowiadająca przypadającym ewentualnie na daną działkę w wyniku podziału i segregacji wierzycielom kaucyjnym, będzie w każdym razie płatna dopiero wówczas, gdy w wyniku zaspokojenia wierzycieli przez sprzedawcę nastąpi wykreślenie tych wierzycieli kaucyjnych.”;

12) w art. 22 w cz. 1 po wyrazach: „między stronami” w miejsce przecinka wstawia się średnik, a końcowe wyrazy: „a w braku takiej” do końca zdania zastępuje się wyrazami: „w braku umów w tej mierze sąd rozłoży koszty w połowie na dotychczasowego właściciela, w połowie zaś na posiadaczy, przyczem poszczególne posiadacze poniosą koszty w stosunku do obszaru nabytych działek”; w cz. 2 tegoż art. 22 wyrazy: „przewidzianych w budżecie Ministerstwa Reform Rolnych na wykonanie parcelacji zastępczej” zastępuje się wyrazami: „Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej”;

13) w nagłówku, poprzedzającym art. 15, oraz w artykułach: 15, 16, 23, 24, 25, 26, 28 i 29 wyraz „uchwała” zastępuje się wyrazem „postanowienie”;

14) w cz. 2 art. 25 wyraz „rekurs” zastępuje się wyrazem „zażalenie”;

15) w cz. 1 art. 31 po wyrazach: „zbytych nieruchomości” wstawia się wyrazy: „o zapłatę reszty ceny kupna-sprzedaży i innych należności”;

16) art. 32 otrzymuje brzmienie następujące:

„1) Wszczęcie lub prowadzenie egzekucji z nieruchomości nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania, unormowanego niniejszą ustawą, ani też naodwrot postępowanie to nie przeszkadza wszczęciu i dalszemu prowadzeniu egzekucji z danej nieruchomości.

2) W razie prowadzenia egzekucji z nieruchomości ostrzeżenie o wszczęciu postępowania na mocy niniejszej ustawy (art. 6) ma ten skutek, że na nabywcę z licytacji, odbytej po wniesieniu ostrzeżenia, przechodzą wszelkie prawa i obowiązki, jakie miał poprzedni właściciel względem nabywców bez naruszenia wszakże praw wierzycieli uprzywilejowanych i hipotecznych, którzy utrzymali się w cenie kupna; przepis ten obowiązuje również, gdy nieruchomość przejdzie w wyniku licytacji na rzecz instytucji kredytu długoterminowego. Ostrzeżenie jednak o wszczęciu postępowania, unormowanego ustawą niniejszą w odniesieniu do nieruchomości, wysta-

wianych na licytację przez instytucje kredytu długoterminowego, korzystające z przywileju przeprowadzania egzekucji we własnym zakresie, będzie miało wyżej przewidziane skutki jedynie w razie wniesienia go do hipoteki w terminie najmniej dwudziestu dni przed dniem licytacji. Instytucje te obowiązane są wysłać zawiadomienie do okręgowego urzędu ziemskiego o zamierzonej licytacji co najmniej sześćdziesiąt pięć dni przed dniem licytacji, w przeciwnym razie ostrzeżenie o wszczęciu postępowania, unormowanego w ustawie niniejszej, będzie miało skutki prawne niezależnie od terminu wniesienia go do hipoteki.

3) Zmiany, zaszłe z powodu wyniku licytacji, odbytej przed wydaniem postanowienia, regulującego własność gruntów, oddanych w posiadanie w drodze parcelacji, uwzględni sąd w dalszym toku postępowania, unormowanego niniejszą ustawą. Na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego sąd odroczy wydanie takiego postanowienia aż do ujawnienia w księdze gruntowej wyniku licytacji."

17) w art. 33 w cz. 3 wyrazy: „w cz. 2 p. d)” zastępuje się wyrazami: „w cz. 2 p. c)”;

18) po art. 33 wstawia się nowy art. 33-a o brzmieniu następującem:

„Art. 33-a. Obszary leśne, których prawo własności ulegnie przepisaniu na mocy ustawy niniejszej, nie będą uważane za grunty leśne w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o ochronie lasów, nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 111, poz. 932), jeżeli oddanie w posiadanie w toku parcelacji nastąpiło przed wejściem w życie wymienionego rozporządzenia, a zmiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania nastąpiła przed wejściem w życie ustawy niniejszej”.

Art. 2. Postanowienia art. 32 ustawy z dnia 23 marca 1929 r., wymienionej w art. 1 niniejszej ustawy, w brzmieniu dotychczas obowiązującym, mają zastosowanie do przypadków prawomocnego wydzielenia nieruchomości, dokonanego przed wejściem w życie ustawy niniejszej.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrowi Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 14 dni po ogłoszeniu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Sew. Ludkiewicz

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

253.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 28 marca 1933 r.

o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

Rozdział I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. (1) Tworzy się urzędy rozjemcze do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

(2) Do zakresu działania tych urzędów należą sprawy, wymienione w art. 3 — 13.

(3) Nie należą do zakresu działania urzędów rozjemczych te sprawy majątkowe posiadaczy gospodarstw wiejskich, które nie pozostają w związku ekonomicznym z gospodarstwem wiejskim. Wyłączenie to nie dotyczy zobowiązań z tytułu poręki lub indosu.

Art. 2. (1) Za gospodarstwa wiejskie ustawa niniejsza uważa gospodarstwa rolne, leśne, ogrodowe, hodowlane i rybne, zaś za posiadaczy tych gospodarstw ich właścicieli, użytkowników i dzierżawców.

(2) Zakłady i warsztaty przemysłowe, prowadzone w zakresie gospodarstw wiejskich, uważa się za ich część składową.

(3) Za mniejsze gospodarstwa wiejskie ustawa niniejsza uważa gospodarstwa, prowadzone na obszarze, nie przekraczającym 100 ha, za większe zaś — gospodarstwa, prowadzone na obszarze, przekraczającym 100 ha.

(4) Przy ustalaniu obszaru gospodarstwa należy uwzględnić łączną przestrzeń wszystkich wiejskich jednostek gospodarczych, będących w posiadaniu danej osoby.

Rozdział II.

Zakres działania.

Art. 3. Jeżeli wierzyciel pobierał w gotówce, przez włączanie do kapitału lub w innej postaci, korzyści majątkowe — tytułem procentów lub w innej formie — w stosunku wyższym, niż prawem dozwolony, urząd rozjemczy ustali kwoty, nadmiernie pobrane lub zarachowane za okres od dnia 1 stycznia 1927 r., potrąci je od należności wierzyciela i ustali tę należność odpowiednio w mniejszej kwocie lub uzna ją za umorzoną, jeżeli skutkiem potrącenia okaże się w całości pokryta. Jeżeli rozszczenia dłużnika z tytułu pobrania od niego nienależnych odsetek przewyższają rozszczenia wierzyciela, dłużnik może poszukiwać przypadającej na jego rzecz różnicy przed właściwymi sądami.

Art. 4. Przepisy art. 3 ustawy niniejszej stosuje się również odpowiednio:

1) jeżeli dokument, znajdujący się w rękach wierzyciela, wydany został in blanco;